

Skötselplan för naturreservatet Måikkaure

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2019-05-27 om bildande av naturreservatet Måikkaure.

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	1
2	Reservatets syfte.....	2
3	Prioriterade bevarandevärden.....	2
4	Uppgifter om naturreservatet.....	2
5	Mål och åtgärder.....	2
5.1	Skog.....	2
5.1.1	Skogliga värdekärnor.....	3
5.1.2	Skogliga utvecklingsmarker	5
5.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag.....	6
5.3	Kulturmiljövärden	6
5.4	Information och anläggningar.....	7
5.5	Gränser	9
5.6	Tillfartsvägar	9
6	Sammanfattning av skötselåtgärder.....	10
7	Källhänvisning.....	10

Bilagor

A. Översiktskarta

B. Skogliga funktionsklasser samt skötselområden, information och anläggningar

1 Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Måikkaure**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas.

Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras. I Bilaga B visas reservatets skogliga funktionsklasser samt skötselområden, information och anläggningar.

Hela naturreservatet ägs av Staten genom Naturvårdsverket.

2 Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess urskogsartade, opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

3 Prioriterade bevarandevärden

De prioriterade bevarandevärdena i reservatet är den urskogsartade skogen med dess rika biologiska mångfald och höga upplevelsevärden. Naturmiljöerna uppvisar en låg påverkansgrad och hyser ett stort värde för biologisk mångfald, framförallt för skogslevande arter knutna till sena successionsstadier.

4 Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Måkkaure
Kommun:	Jokkmokk
Lägesbeskrivning:	ca 20 km rakt norr om Vuollerim
Area:	127 ha
Berörda fastigheter:	Kuouka 14:1, Staten genom Naturvårdsverket (ny fastighetsbeteckning efter avslutad lantmäteriförrättning)
Sameby:	Udtja, Tuorpon, Jåhkågaska tjiellde, Sirges
Förvaltare:	Länsstyrelsen

5 Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogarna i reservatet utgörs till övervägande del av tallbrännor, gammal urskogsartad granskog och urskogsartad barrblandskog. Det finns gott om gamla överståndare och god tillgång på död ved. Spår av bränder finns på många platser i reservatet, men det är sannolikt ca 200 år sedan den senaste branden. Hur den dragit fram är dock svårt att bedöma efter så lång tid. Troligen har branden berört de flesta delarna av reservatet men intensiteten har varit varierande. Graden av påverkan från äldre tiders skogsbruk såsom dimensionsavverkning och plockhuggning varierar i området men överlag är den låg. Då mängden död ved, både stående och liggande, är god i området och flertalet

rödlistade arter knutna till dessa finns i alla delar av reservatet bör spontant uppkommen brand släckas. Vid släckning bör naturliga begränsningslinjer som vägar och vattendrag utnyttjas i första hand. Släckning skall ske med så skonsamma metoder som möjligt och Länsstyrelsen informeras. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator får ej ske inom reservatets gränser.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande arter (t ex contortatall) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

5.1.1 Skogliga värdekärnor

De skogliga värdekärnorna har i stort fått utvecklats fritt sedan dimensionsavverkningen i början av förra seklet. Värdekärnorna utgörs av urskogsartade gran- och barrblandskog i svackorna mellan sjöarna (Foto 1) och brandpräglad tallskog på åskrönen (Foto 2). Skogen i området är produktiv, framförallt i granskogen där mindre högbonitetsbestånd finns insprängda. Några enstaka ca 400-500 åriga tallar finns utspridda i området tillsammans med stora mängder av ca 250-350 år gamla tallar och granar i hela området.

Foto 1. Urskogsartad barrblandskog, typiskt för de delar av reservatet som ligger i svackorna mellan sjöarna. Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Frédéric Forsmark

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-2018

NVR ID
2044074

Förekomsten av död varierar i området. I tallskogen finns spridda grova lågor från fallna talljättar men också lumpade stockar från dimensionsavverkningsepoken. Mängden stående torrträd av tall och gamla högstubbar har måttlig förekomst i hela området. I granskogen är mängden död ved överlag riklig. Mängden och kvalitén på den döda veden i området är så pass hög att rödlistade vedsvampar påträffats i alla delar av reservatet. I värdekärnorna i reservatet bedöms fortsatt fri utveckling med intern dynamik vara den bästa skötselåtgärden för att bevara naturvärdena. Naturvårdsbränning är i nuläget inte prioriterat i området p.g.a. reservatets begränsade storlek samt att naturvärdena i värdekärnorna redan är mycket höga. Dock kan naturvårdsbränning bli aktuellt i en begränsad omfattning på längre sikt. Möjlighet finns till utredning om naturvårdsbränning i skötselområde A eller B. Skötselområde A har närhet till vatten i flera väderstreck och ligger nära väg.

Foto 2. Brandpräglad gammal tallskog karaktäriserar åskränen. Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Frédéric Forsmark

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska öka i takt med att arronderingsmarken uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Möjlighet till utredning om naturvårdsbränning i skötselområde A eller B.
- Avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatets värdekärnor.

5.1.2 Skogliga utvecklingsmarker

Reservatets enda utvecklingsmark ligger i södra delen av reservatet och utgörs av en 20-30 år gammal bränna där skogen har plockats ut (Foto 3). Inom några decennier bedöms naturvärdena i denna utvecklingsmark ha ökat med intern dynamik och självgallring. Fri utveckling föreslås därför som den mest lämpliga skötselmetoden.

Foto 3. Utvecklingsmark i södra delen av reservatet. Fotot är taget 2009. *Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Frédéric Forsmark*

Bevarandemål

- Naturvärdena ska öka och brandfältet ska utvecklas genom naturlig succession.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder med undantag för avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatets utvecklingsmark.

5.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag

Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets våtmarker, sjöar eller vattendrag. Det går därför inte att utesluta att de kan vara påverkade av någon form av markavvattnings, dämning eller annat som kan ha en negativ effekt på naturvärdena. Vid Länsstyrelsens inventering av området uppmärksammades ett eventuellt fiskgaller i en av tjärnarna som kan ha satts upp för att hindra fisk från röra sig mellan sjöarna. Platsen för detta galler har dock inte dokumenterats men trolig placering är en av de två bäckar som är markerade i Bilaga B. Länsstyrelsen bör utreda om eventuella fiskgaller satts upp inom reservatet och om sådana påträffas ska de avlägsnas. Om senare inventeringar visar på någon yttre påverkan som skulle kunna åtgärdas genom aktiv skötsel kan nedanstående mål och åtgärder komma att anpassas i enlighet med detta.

Sjöarna i reservatet är av fiskeriverket klassade som värdefulla vatten. I sjöarna finns inga kända lokaler för flodpärlmussla. Dock finns arten på flera lokaler nedströms från sjöarna inom reservatet, i Trussabäcken. Den närmaste lokalen ligger ca 750 m nedströms reservatsgränsen. Det kan därför inte helt uteslutas att flodpärlmussla förekommer i bäckar mellan sjöarna inom reservatet. Med anledning av de svaga kunskaperna som det vid beslutstillfället finns om vilka limniska värden reservatet håller, vore det värdefullt med en inventering av områdets naturvärden kopplade till de ingående sjöarna och vattendragen i reservatet.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som ska inte förekomma.
- Inga mänskligt skapade vandringshinder av betydelse för fisk eller andra vattenlevande organismer ska finnas i reservatet.
- Sjöarnas ekologiska status ska bibehållas eller om möjligt förbättras.

Skötselåtgärder

- Utreda ifall det finns vandringshinder i reservatet och om sådana hittas ska dessa avlägsnas.

5.3 Kulturmiljövärden

I reservatet finns ett två kända forn- och kulturmiljövärden i form av en samisk barktäckt i en gammal tall samt en gammal skogshuggarkoja (Foto 4). Skogshuggarkojan disponeras och underhålls av SCA så länge som dessa förfogar över jakt- och/eller fiskerätten i reservatet. I nuläget finns en särskild upprättad jakt- och fiskerättsupplåtelse där Naturvårdsverket upplåter jakt och fiske i reservatet till SCA. Eftersom länsstyrelsen inte har genomfört någon fullständig inventering av forn- och kulturmiljövärden kan det finnas ytterligare lämningar som länsstyrelsen inte känner till inom reservatet.

Det är viktigt att forn- och kulturmiljövärdena bevaras och att särskild hänsyn tas till kulturmiljöerna så att dessa inte skadas vid skötselinsatser. För att undvika skador på fornlämningar eller kulturmiljövärden ska samråd ske med länsstyrelsen inför en eventuell naturvårdsbränning, eller annan åtgärd som kan riskera att skada en forn- eller kulturlämning.

Foto 4. Gamal skogshuggarkoja som ligger i norra delen av reservatet. Foto: Länsstyrelsen Norrbotten/Frédéric Forsmark

5.4 Information och anläggningar

Måikkaure är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning. Reservatet bedöms dock ha viss utvecklingspotential som utflyktsmål för friluftsliv. Reservatet är naturskönt och är med sin rika tillgång på vatten samt sina lättframkomliga åsar passande för friluftsliv. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli mer kända. Dock bedöms det otillgängliga geografiska läget göra att besöksstrycket sannolikt blir lågt.

I området saknas markerade stigar och andra anordningar för rörligt friluftsliv (förutom den gamla skogshuggarkoja som finns beskriven under avsnitt 5.3). Länsstyrelsen bedömer att det inte behövs några i dagsläget. Behovet av anläggningar och stigar behöver kontinuerligt utvärderas. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar. Om behov uppkommer och

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-9994-2018

NVR ID
2044074

det bedöms vara förenligt med reservatets syften kan nya anläggningar för att kanalisera eller främja friluftslivet iordningsställas.

Eftersom länsstyrelsen inte har genomfört någon fullständig inventering av anordningar och anläggningar kan det finnas sådana som länsstyrelsen inte känner till inom reservatet.

Digital information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Den platsbundna informationen utgörs av informationsskylt med information om reservatet och vilka regler som gäller. Informationsskylten som ska sättas upp placeras på lämplig plats längs den östra reservatsgränsen där skogsbilvägen som leder till reservatet möter reservatsgränsen. Förslag till informationsplats är markerad i Bilaga B.

Det finns ingen iordningsställd parkeringsplats, men det är möjligt att parkera en personbil på någon av de breddningar som finns längst skogsbilvägen som går öster om reservatet.

Skötselmål

- Allmänheten ska på ett enkelt sätt kunna ta del av information om naturreservatet.
- Information på länsstyrelsens hemsida ska underlätta för besökare att hitta till reservatet.
- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets natur- och kulturmiljövärden och vad man bör tänka på vid besöket.
- Skyltning ska vara ändamålsenlig, tydlig och aktuell samt i gott skick.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.
- Markslitage från besökare får inte bli så stort att det påverkar områdets natur- eller upplevelsevärden negativt.

Skötselåtgärder

- En informationsskylt ska tas fram och monteras upp i anslutning till reservatet, förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B. Skylten ska utformas enligt gällande standard.
- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
- Löpande kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick.
- Vid behov ska sly röjas bort runt skyltarna.
- Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns.

5.5 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötselmål

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.
- Vid behov åtgärdas otydliga markeringar och rågångar.

5.6 Tillfartsvägar

Lämpligaste tillfartsvägen till reservatet från allmän väg är söderifrån från väg 97, via Övre Kuouka och sedan in på den skogsbilväg som går öster om reservatet (Bilaga A).

Naturvårdsverket har tecknat ett löpande avtal med väghållaren SCA som reglerar länsstyrelsens och allmänhetens tillgång till reservatet. SCA ansvarar för att vägarna underhålls till den standard som är normalt förekommande för skogsbilvägar. Avtalets miniminivå är att vägarna ska vara framkomliga med personbil under barmarksperioden. Avtalet gäller väg markerad med gult i Bilaga B. Tillsyn av vägens skick bör snarast möjligt utföras av Länsstyrelsen för att se om den uppnår vägavtalets miniminivå. Om den ej uppnår den standard som den ska ha enligt avtalet ska detta då framföras till SCA som är ansvariga för underhållet av vägen.

Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som finns av vägförbindelse till naturreservatet, utöver länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.
- Tillfartsvägarna till reservatet ska vara i sådant skick att de kan trafikeras med personbil. Vägsträckan markerad med gult i Bilaga B ska vara framkomlig för personbil under barmarkssäsongen.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras vid övrig tillsyn av reservatet. Eventuella förändringar av vägens status rapporteras till webbansvarig.

6 Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av Skötselplan	Senast 2029
5.1	Skog	
	Utredning om naturvårdsbränning i skötselområde A eller B.	Vid behov
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
5.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag	
	Utreda om det finns vandringshinder i reservatet samt avlägsna dessa.	Senast 2024
5.4	Information och anläggningar	
	En informationsskylt tas fram och monteras upp förslagsvis vid den plats som anges i Bilaga B	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick	Löpande
	Röjning av sly runt skyltar	Vid behov
	Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns	Löpande
5.5	Gränser	
	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar	Löpande
	Åtgärda otydliga rågångar och markeringar	Vid behov
5.6	Tillfartsvägar	
	Kontroll av vägens status	Löpande vid övrig tillsyn av reservatet

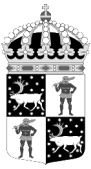
7 Källhänvisning

Länsstyrelsen 2004

Data från fältinventering

Länsstyrelsen 2008

Data från fältinventering

Naturreservatet Måikkaure

Jokkmokks kommun

Skala 1:100 000

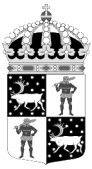
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat

0 1 2 3 4 5 6 7 8 Km

Naturresevatet Måkkaure

Skogliga funktionsklasser samt skötselområden och information

Länsstyrelsen
Norrbotten

Area ca 127 ha
Skala 1:10 000

